

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/sledztwa/akty-oskarzenia/17056,239-Akt-oskarzenia-przeciwko-Jozefowi-M-Tadeuszowi-Dz-Wladyslawowi-T.html>
03.03.2026, 04:36

239. Akt oskarżenia przeciwko Józefowi M., Tadeuszowi Dz., Władysławowi T.

W dniu 17 marca 2009 roku prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu we Wrocławiu skierował do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieście akt oskarżenia przeciwko Józefowi M., Tadeuszowi Dz., Władysławowi T.

Józef M. i Tadeusz Dz. oskarżeni o to, że:

I. w okresie od 17 do 19 sierpnia 1982 roku we Wrocławiu, jako inspektorzy Służby Bezpieczeństwa w Wydziale II KWMO we Wrocławiu, a zarazem funkcjonariusze państwa komunistycznego, działając wspólnie i w porozumieniu oraz z innymi osobami, w toku postępowania karnego RSD 61/82, przekraczając swoje uprawnienia, w celu uzyskania od prawnie pozbawionego wolności Jerzego D. pisemnego oświadczenia w zakresie przyznania się do popełnienia przestępstwa, znęcali się nad nim fizycznie i psychicznie, w ten sposób, że uderzyli wymienionego pałką po plecach i kilka razy w rękę, szarpali za odzież i grozili zwolnieniem z pracy, a nadto Józef M. podczas wielokrotnych przesłuchań groził Jerzemu D. pobiciem i wyzywał wulgarnymi słowami oraz odmawiał podania leków przeciwbólowych, czym stosowali wobec pokrzywdzonego represje i działali na jego szkodę, które to zachowanie stanowiło przestępstwo opisane w art. 184 § 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 roku kk, tj. o przestępstwo z art. 246 kk i art. 247 §1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk oraz w zw. z art. 2 ust.1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

A nadto Józef M. oskarżony o to, że:

II. w okresie od 17 do 19 sierpnia 1982 roku we Wrocławiu, jako starszy inspektor Służby Bezpieczeństwa w Wydziale II KWMO we Wrocławiu, a zarazem funkcjonariusz państwa komunistycznego, przekraczając swoje uprawnienia, w toku postępowania karnego RSD 61/82, w celu uzyskania od prawnie pozbawionego wolności Andrzeja D. pisemnego oświadczenia w zakresie przyznania się do popełnionego przestępstwa, znęcał się nad nim fizycznie i psychicznie, w ten sposób, że uderzył wymienionego pięścią w twarz, groził pobiciem i użyciem broni palnej oraz represjami dla osób najbliższych, wyzywał wulgarnymi słowami, a nadto działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą uderzył Andrzeja D. ręką w twarz i w okolice nerek oraz wyzywał go wulgarnymi słowami i szarpał za odzież, czym stosował represje na jego szkodę, które to zachowanie stanowiło przestępstwo opisane w art. 184 § 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 roku kk, tj. o przestępstwo z art. 246 kk i art. 247 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk oraz w zw. z art. 2 ust.1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

III. w okresie od 20 do 21 sierpnia 1982 roku we Wrocławiu, jako starszy inspektor Służby

Bezpieczeństwa w Wydziale II KWMO we Wrocławiu, a zarazem funkcjonariusz państwa komunistycznego, przekraczając swoje uprawnienia, w toku prowadzonego postępowania karnego RSD 61/82, działając wspólnie i w porozumieniu z Władysławem T., w celu uzyskania od Krzysztofa C. pisemnych wyjaśnień i wskazania współsprawców przestępstwa, groził pokrzywdzonemu pozbawieniem życia, pobiciem i popełnieniem przestępstwa na szkodę osób dla niego najbliższych, czym stosował represje na jego szkodę, które to zachowanie stanowiło przestępstwo opisane z art. 167 § 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 roku kk, tj. o przestępstwo z art. 246 kk w zw. z art. 2 ust.1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Władysława T. oskarżony o to, że:

IV. w okresie od 20 do 21 sierpnia 1982 roku we Wrocławiu, jako kierownik sekcji Wydziału II KWMO we Wrocławiu, a zarazem funkcjonariusz państwa komunistycznego, przekraczając swoje uprawnienia, w toku prowadzonego postępowania karnego RSD 61/82, działając wspólnie i w porozumieniu z Józefem M., w celu uzyskania od Krzysztofa C. pisemnych wyjaśnień i wskazania współsprawców przestępstwa, groził pokrzywdzonemu pozbawieniem życia, pobiciem i popełnieniem przestępstwa na szkodę osób dla niego najbliższych, czym stosował represje na jego szkodę, które to zachowanie stanowiło przestępstwo opisane z art. 167 § 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 roku kk, tj. o przestępstwo z art. 246 kk w zw. z art. 2 ust.1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

W dniu 26 października 2009 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieście wydał wyrok skazujący, uznając Józefa M., Tadeusza Dz. oraz Władysława T. winnymi znęcania się w sierpniu 1982 r. nad działaczami ówczesnej opozycji. Sąd skazał ich na kary od 1 roku do 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata.

Apelacje od wyroku złożyli obrońcy oskarżonych. Sąd Okręgowy we Wrocławiu, w dniu 4 października 2010 r. uchylił zaskarżony wyrok i postępowanie umorzył. W ustnych motywach wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że w jego ocenie brak jest podstaw do kwestionowania stanu faktycznego ustalonego przez Sąd I instancji, natomiast zasadne są zarzuty apelacji dotyczące kwestii przedawnienia karalności czynów zarzucanych oskarżonym. Sąd Okręgowy podziela bowiem stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 25 maja 2001 r. sygn. akt IKZP5/10, zgodnie z którym przepis art. 4 ust. 1a ustawy o IPN nie stanowi samodzielnej podstawy normatywnej do ustalania terminu przedawnienia zbrodni komunistycznych.